

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 75.

✓ Ljubljani, v soboto 4. aprila 1891.

Letnik XIX.

Častiti volilci!

Na shodu volilcev dné 30. marcija t. l. se je enoglasno sklenilo: Volil naj bi se za poslanca deželnega stolnega mesta Ljubljanskega v državni zbor gospod Josip Kušar.

Na podlogi tega sklepa se usoja podpisani odbor častnim volilcem najtopleje priporočati, da bi se dné 7. aprila t. l. v obilnem številu vdeležili volitve in volili za poslanca mesta Ljubljane v državni zbor gospoda

Josipa Kušar-ja,

posestnika in trgovske in obrtniške zbornice člana v Ljubljani.

V Ljubljani, dné 3. aprila 1891.

Za narodni volilni odbor
Ivan Murnik.

Našim klevetnikom.

III.

Ni še davno, ko je trdila „Edinost“, da je nam Trst z okolico „terra incognita“. Res je, da nam tržaške razmere neso v isti meri znane, kakor kranjske, vendar smemo trditi po vsi pravici, da so g. vredniku „Edinosti“ kranjske razmere popolnoma zmedle glavo, ker obrača svoje prošnje in pretnje na napačne naslove. To dokazuje omenjeni članek, o tem pričajo mnoge zabavljice proti nam in političnim našim prijateljem. Celó ob smrti našega deželnega glavarja bil je toli netakten in brezoziren, da ni mogel zadušiti svoje jezice, temveč se razkoračil kakor Pavliha in bral „srboritim fanatikom“ huđe levite. Mi smo na vse to molčali, ker se nam ni zdelo vredno, da bi odgovarjali na neslanosti domišljavega človeka, ki je zopet pisal 6. marca: „Na branik našega narodnega ugleda stopiti bodo morali poslanci Štajerske in Primorske, kajti Kranjska nima

več zmisla za take stvari.“ — Mi le vprašamo čestito „Edinost“, kdo je največ zakrivil, da slovenski narod pred svetom nema prejšnjega svojega ugleda, če je sploh istinita ona trditev? Poleg neugodnih razmer gotovo tudi v veliki meri oni gospodje, ki so vzeli vso narodnost v zakup ter bijejo na vse strani kakor besni, če se ne klanja njihovim ukazom vse, kar leze in gre. Mi sami obžalujemo prepir, a izjavimo tudi naravnost, da za slabe nasledke bodo odgovorni edino le radikalni diktatorji, ki nameravajo na Kranjskem isto storiti, kar so Mladochi na Češkem. Razloček bode pa ta, o tem smo preverjeni, da se bode narod slovenski oklenil konservativnih mož, ki čutijo potrebe in želje prebivalstva ter mu skušajo pomagati, kar je v njihovih močeh.

„Edinosti“ sotrudnik naj pomisli, da so med nami Slovenci nastopili „mladi“ možje, ki v zasramovanju drugih iščejo svoje slave ter v svoji domišljavosti in častihlepju ne vidijo svojih marog, temveč svoje osebe postavljajo na oltar domovine, da bi se jim kadilo in klanjalo. Gorje mu, kdor ima svoje nazore in nasprotuje njihovemu pogubnemu rovanju.

Namesto da bi se razmere pri nas zjasnile in spoznanje pravega položaja pridobilo si tál, postaja obzorje naše vedno temnejše; bliski zlobe švigajo po domovini naši in strele z „Narodovega“ Olimpa udarjajo na one, ki se ne zvišajo pred našimi Jupitri. Pogovarjaj, miri in svari, naj koristi domovine stavljajo nad osebne, napadejo te s huronskim krikom: „Izdajica, nemčur!“, četudi nemajo nobenega dokaza.

In ta divji roj uprizarjajo med nami — recimo naravnost — nekateri, le nekateri rogovileži, ki hoté, da narod za njimi prevrača kozolce v posmeh političnih naših nasprotnikov.

Sam Bog vedi, kedaj bode konec te žalostne komedije! Bili so časi, ko smo navdušeno popevali: „Hej Slovani!“, „Naprej zastava Slave!“, da se je sivi Triglav majal, na Dunaju pa so se nam smejali, češ, pustite jih, bodo že utihnil. In res, strez-

nili smo se in hladneje začeli presojati naš položaj. V dóbi pa, ko bi se moralo pričeti resno skupno delo, skušali so „svobodnjaki“ ladijo slovenskega naroda tirati med burne valove liberalnega toka, da bi se razbila ob skalinah pod vodno gladino. To herostratsko početje se zopet ponavlja od móž, katerim „Edinost“ opravlja lakajsko službo.

Na druge robinsonade ne bomo odgovarjali. H koncu le še to dostavimo „sine ira et studio“, da so temu ostudnemu boju vsaj posredno krivi tudi oni zmernejši možje, ki hoté biti nad strankami, pa molčé odobravajo vratolomno politiko „Slovenskega Naroda“.

Princ Alojzij Liechtenstein o položaju.

Vsi avstrijski pa tudi neavstrijski listi bavijo se z notranjim položajem naše države. Volitve so itak že težavne razmere še bolj zamotale, zato je pa odprto obširno polje za časnikarske kombinacije. Dogovori mej vodjami raznih strank na Dunaju tudi niso imeli pozitivnega rezultata. V takih razmerah je vsekako težko stvari temeljito preudariti, in le izkušen politik in parlamentarec more z neko gotovostjo soditi, kako se bodo stvari razvile. Tak izkušen parlamentarec in politik je gotovo knez Liechtenstein, in zatorej je nam sodba njegova o avstrijskem položaju kolikor-toliko merodajna.

Te dni je bil na Dunaju velik shod protisemitskih volilcev, na katerem je knez Liechtenstein govoril o sedanjem političnem položaju. Knez je rekel, da se ne dá tajiti, da bode zjedinjena levica najmočnejša stranka v novem parlamentu, ki bode imela tudi največ nadarjenih in izkušenih móž. Zaradi tega pa še ni rečeno, da bode levica dosegla največje vspehe.

Da se kaj doseže v parlamentu, je treba, da imajo vodje resno prepričanje, da se poganjajo za dobro stvar in da nimajo postranskih osebnih namenov, potem pa mora še ljudstvo jim zaupati.

LISTEK.

Nedeljske misli.

XXIV.

„Tempi passati!“ kličemo danes, ko se spominjamo lepih, akoravno nekoliko prezimskih velikonočnih praznikov in pisanih píruhov, medenih in orehovitih kolačev in raznih drugih jestvin sladkega spomina, ki so nam pomagali prenašati dolgočasnost letošnje aleluje. „Variatio delectat,“ pravi starodavni pregovor. Zakaj bi ne praznovali zaradi razlike jeden pot tudi najlepših cerkvenih praznikov pri ivnatem cvetju, katero nadomestuje letos zapoznele oznanovke zaželene pomladi, „primulas veris“.

Da, zlate trobentice piskajo letos, če nam je dovoljena g. Gregorčiča „licentia poetica“, v istini nekoliko prepozno spomladi nasproti, ali ta prirodna pozabljivost, ali kali, nas ne zadržuje, da bi ne bili slekli zopet po nepotrebnem in prezgodaj svojih kožuhov, zimskih sukenj in glacé-rokavic ter si vihali rokave do komolca, dvigali pesti in se klicali drug drugega na „korajžo“, seveda samo za narodno čast in pa zaradi prepotrebne „ljubega mira“.

V tej naši najnovejši bojevitosti je najbolj zanimiv slučaj, da sta si nasprotnika prava pravcata dvojčeka in bratca, ali vsaj v krvnem sorodstvu, kajti ako se ozremo v rodbinsko drevo ljubljanskega mestnega starešinstva, je težko določiti natančno, koliko današnjega magistrata se je rodilo iz naročja mestnega starešinstva, ali pa zopet nasprotno, koliko mestnega starešinstva blagruje navadno ukrepe mestnega magistrata, vprašanje je le, kateri izmej obeh je „oče“ in „patron“ nam ponižno davke plačujočim meščanom.

Hvalevreden je torej čin, da je vrhovni oče javno pripoznal, da mora, če ne drugi, vsaj škofijski ordinarijat vedeti, kedo je hujši, magistrat ali mestni zastop, ter si je nakopal s svojo ponižnostjo „osodepolno terno“ na glavo, o kateri se sme doslej po resnici in pravici soditi:

„Timeo ternam et honores ferentem.“

Tudi naši vrli Krakovčani so bajé jako razkatcheni, ker jim sekvestrujejo pobožne želje mestnega magistrata, kdo zna, kako dolgo, in da pričakovana terna, za katero so imeli že pripravljen „smodnik“, še vedno plava po zraku.

Vsekako smo radovedni vsi, namreč ne samo mestni magistrat in Krakovčanje, temveč tudi ostali občudovalci terne zametajočih očetov, kakov „Knall-

effect“ napravi ta zanimivi župniški „bonbon“ in kedo pozna boljše „mestni statut“, ljubljanski starešina ali pa cerkvena oblast.

Zaradi tega tudi popolno odobrujemo izvirno in blago misel, da so privolili mestni očetje izdatno podporo za prepotrebno knjižico: „Fremdenführer durch Laibach“, ki nam bode vsaj v takem jeziku, ki ga ne ume vsak, pripovedovala naše in mestne zanimivosti in posebnosti.

Osobito v dóbi volitev nam bode izvrstno služil takov „vademezum“, v katerem bode brez dvoma vsebina bolj zanimiva od naslova in statistika naše narodnosti bolj resnična od one, katero smo si spisali Slovenci sami pri zadnji ljudski štetvi.

Kar se štetve tiče, nas je letos celó sicer vedno zvesta in zanesljiva „Velika pratika“ — ogoljufala, kajti ona nam našteva in pripoveduje o „cvetni nedelji“, katero smo praznovali v kožuhih pri ivnatem cvetju, in o „beli nedelji“, katero pozdravljamo danes v „belih“ kožuhih, in če pojde tako dalje, pozdravljali bomo tudi nekdanj zelenega sv. Jurja na belem konju in sv. Urbana pri zmrzli trti; poslednje pa utegne ugodno vplivati na marsikatero „visokoletečo“ misel polagoma ohlajenih — zemljanov.

Sviftijanec.

Celih deset let je levica borila se proti grofu Taaffeju in ga dolžila, da podkopa državo. Konec 1889. leta je že pretela, da budgeta ne dovoli in tudi zapusti državni zbor.

Liechtenstein pravi, da je njemu bilo včas tako moško postopanje levice, dasi on ni prijatelj njen. Potem so prišle spravne konference na Dunaju, in v januariju 1890. leta je že neki levičarski vodja se izrazil, da bi njegova stranka vsprejela ministerske sedeže iz rok toliko zaničevanega grofa Taaffeja.

Ta prehod je bil prenegel in nikomur ni mogel ugajati, naj je tudi prijatelj levice. Ko se je češki narod izrekel zoper spravo, hiteli so zatrjevati liberalci, da so le oni za vladanje sposobni. Pri volitvah so že bili takorekoč gotovi zmage, in mislili so, da bodo z ministerstvom, katero sestavi grof Taaffe iz njih vrst, Avstrijo vladali s pomočjo Poljakov.

Pri pogajanjih z grofom Taaffejem se je pa pokazalo, da ima ministerski predsednik dve večini: prva iz levičarjev in Poljakov bi preprečila državno-pravne zahteve na Češkem; druga iz Poljakov, Čehov in Hohenwartovega kluba bi pa zabranila vsako centralistično akcijo. Levičarski vodje bili so jako potrpi, ko so to slišali, in so se naposled udali, da vstopijo v večino, v kateri bodo Poljaki in Hohenwartov klub.

Tako postopanje levičarjev ni pač bilo nikomur všeč, ali je vendar dosledno, ker levičarji si prizadevajo pridobiti kak ministerski stol, bodisi da Taaffeju nasprotujejo, ali pa da se mu prilizujejo.

Pri pogajanjih mej grofom Taaffejem in levičarji se gotovo ni govorilo o političnih načelih, temveč le o osebnih vprašanjih. Levičarji bi bili radi, da se temeljito premené ministri, pa se jim ni posrečilo. Sprva so hoteli, da odstopijo konservativni ministri; ko pa Taaffe v to ni privolil, so pa hoteli svojega pristaša, trgovskega ministra, izriniti za namestnika v Prago, da jim naredi prostor. Markiz Bacquehem pa jim ni hotel ustreči. Naposled so se pa levičarji s tem zadovoljili, da še počakajo ugodnejšega časa.

Skrajno narodni stranki, na levici nemški nacionalci, na desnici pa Mladočehi, bodeta se vsled enakosti svojih sil in nasprotnih teženj paralizovali. Poljaki pojdejo z vlado, pa se ne bodo dali porabiti proti drugim Slovanom in konservativcem. Parlament bode tako sestavljen, da v državno-pravnih, verskih, narodnih in političnih vprašanjih ne bode mogel dosti storiti; nasprotne težnje bodo ga ovirale, da ne bode mogel razviti svojih močij.

Vladi bode tako razmerje ugajalo in obrnila bode javno pozornost socijalnim in narodno-gospodarskim vprašanjem, ki so zares pereča. Če vlada pride z gospodarskimi in socijalnimi predlogami, podpirali jo bodo vsi zmerni elementi. Posebno jo bodo podpirali krščanski socijalisti, ki zastopajo srednje prebivalstvo na Dunaju in v Dolenji Avstriji sploh in so jako zmerna stranka, ker imajo dovolj vzroka, da se poprimejo socijalnih reform na podlagi sedanjega društvenega reda. Zjedinjeni kristijani se posebno nadejajo, da jih bodo podpirali nemški nacionalci in konservativci, pa tudi drugi desničarji, ki imajo z njimi enak narodno-gospodarski program.

Zjedinjena levica seveda ne bode rada podpirala takih reform, ali silili jo bodo volilci. Levica obetala je take reforme v oklicu pred volitvami in volilci jo bodo silili, da zvrši dano obljubo. Položaj za zjedinjene kristijane ni neugoden, če tudi jih ni mnogo v zboru. Z lahkoto delujoči stanovi seveda ne bodo ničesa dosegli, pač pa si priboré svoje jasne pravice z borbo, vstrajnostjo in disciplino. Za nas Slovence položaj ni posebno ugoden, kakor posnemamo iz Liechtensteinovega govora. Naši poslanci nemajo pričakovati, da bi Bog vé s kakimi pridobitvami se vračali z Dunaja. Več bodo pa mogli pridobiti v gospodarskem oziru, kar je tudi velike važnosti. Če se naš narod v gospodarskem oziru okrepi, ni se toliko bati, da bi v narodnem oziru propal, če pa gospodarski propade, tudi v narodnem oziru se ne bode obdržal, naj se še tako zaveda svoje narodnosti. Koliko je narodno vprašanje odvisno od narodno-gospodarskega, poučilo je nas zadnje ljudsko števljenje. Nemci znajo dobro ceniti pomen narodnega gospodarstva, zato so pa osnovali društvo „Südmark“, ki ima namen, nas narodno-gospodarski uničiti. Narodno-gospodarska politika levičarjev meri na to, da bi ugonobili srednji stan, ki je pri nas najmočnejša opora narodnosti slovenske.

Zato pa moramo veseli biti, da je položaj tak, da židovski liberalci ne bodo mogli narekavati narodno-gospodarske politike. Nadejamo se, da bodo naši slovenski poslanci tudi dobro razumeli položaj in obračali vso pozornost tudi socijalnim reformam, kajti s tem bodo mnogo koristili svojemu narodu, ki je že sedaj v jako slabih gospodarskih razmerah.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. aprila.

Notranje dežele.

Novi člani gospodske zbornice. Devet novih članov gospodske zbornice je konservativnih, in ti so: grof Stanislav Badeni, grof Henrik Brandis, baron Henrik Gudenus, stavbeni svetnik Hlavka, dvorni svetnik Jagić, opat Korčian, senatski predsednik Rakwicz, dvorni svetnik Siegel in vladni svetnik Zoll. Srednji stranki prištevati se morejo nastopni novi člani: senatski predsednik pl. Haslmayr, sekijski načelnik pl. Inama-Sternegg, dvorni svetnik baron Socher in moravski deželni glavar grof Vetter. Liberalci so pa ti-le novi člani gospodske zbornice: fem. baron Döpfner, dvorni svetnik vitez Hartl, vitez Lanna, vitez Miller-Aichholz in dr. Stöger. Polovica novih članov gospodske zbornice je konservativna, in nemški liberalni listi že tožijo, da se je z novim imenovanjem okrepla konservativna stranka v gospodski zbornici. Vsekako se pa iz tega imenovanja razvidi, da grof Taaffe nikakor še ne misli hoditi z levico.

Knez Schwarzenberg. Schwarzenbergov govor vzbudil je veliko pozornost. „Grazer Volksblatt“ sklepa, da je knez Schwarzenberg poklican, da prevzame vodstvo avstrijskih konservativcev, da postane nekak avstrijski Windthorst. Vladnim krogom pa Schwarzenbergov govor nikakor ni ugajal. Dosedaj so se nadejali, da bodo češki veleposestniki podpirali grofa Taaffeja, naj že vlada konservativno ali pa liberalno. Schwarzenberg je pa dal vladi razumeti, da ni tako gotova njihove podpore. Oficijozni listi se sedaj tolažijo s tem, da je knez Schwarzenberg izrazil le svoje misli, drugi češki veleposestniki pa sodijo drugače, in da knez še ni v taki veljavi pri veleposestnikih, da bi mogel govoriti v imenu stranke. Če se pomisli, da je bilo pri shodu, na katerem je govoril knez, mnogo drugih veleposestnikov in so vsi pritrjevali knezu, mora se priznati, da se vladna glasila motijo, če mislijo, da drugi konservativni veleposestniki ne odobravajo Schwarzenbergovih nazorov.

Mladočehi. „Narodni Listy“ so odločno proti temu, da bi se narodna vprašanja izključila iz parlamenta. Mladočehi ne bodo molčali o teh vprašanjih v državnem zboru. Ne bodo se pogajali le za Čehe, temveč tudi za druge nenemške narodnosti. Mi na to le pristavimo, da tudi drugi slovanski poslanci bodo v tem oziru storili, kolikor bode mogoče, če tudi morda ne bodo zgubljeni toliko praznih besed, če bodo videli, da je vsak trud zamen. Ker ne bodo lovili popularnosti kakor Mladočehi, uravnali bodo svoje postopanje tako, kakor bodo videli, da največ koristijo narodu svojemu. Mladočehi bi pa morali vedeti, da so največ sami s svojimi agitacijami zakrivili, da nov državni zbor nema zanesljive večine in torej ni sposoben za rešitev važnih narodnih vprašanj.

Poljski uradni jezik. „Gazeta Narodowa“ zahteva, da se popolnoma izvede poljski službeni jezik pri galiških upravnih uradih, da se od njih ne bode več zahtevalo, da morajo predlagati nemško pisana poročila in posnetke uradnih aktov centralnim uradom na Dunaju. Poljaki bodo to pač lahko dosegli, če le resno hočejo, ker odločujejo o večini v državnem zboru.

Vnanje države.

Sveti Stol. Ruski diplomat Izvolcki je zopet v Rimu, da se pogaja s sv. Stolum o vredenju razmer katoliške cerkve v Rusiji. Te dni je bil v avdijenciji pri papežu. Pričakovati je, da se nazadnje pogajanja vendar še ugodno končajo.

Evropski položaj. Berolinska „Kreuz-Ztg.“ je našla, da je nevarnost za mir zadnje tedne se nekoliko povečala; to sklepa iz tega, da je car odlikoval Carnota. Rusija in Francija sta se zblížali. Freycinet dela na to, da se začne vojska. On je najel ljudi, da so razgrajali, ko je bila cesarica Friderik v Parizu. Hotel je s tem prisiliti ministra vnanjih zadev, da odstopi in bi potem sam prevzel ministerstvo vnanjih zadev. Ko bi bil Freycinet vojni minister in minister vnanjih zadev hkratu, bi pripravil do tega, da se začne vojna. — Iz dosedanjega postopanja Freycinetovega se pač ne dá sklepati, da bi posebno hrepenel po vojni in ga berolinski list najbrž napačno scdi.

Umor v Sofiji. Preiskava je baje pokazala, da se je v Bolgariji snovala velika zarota. Zarotniki so hoteli umoriti ministra Stambulova in Grekova. V zaroto je zapletenih več članov opozicije v Bolgariji, potem pa mnogo Bolgarov v Carigradu in Belemgradu. Več Bolgarov v Belemgradu so zaprli. Prememba vlade v Rumuniji je tudi slabo vplivala na bolgarske razmere. Sedanja rumunska vlada je prijazna Rusiji in bolgarskim emigrantom ni več gledala na prste. Čudno je, da je baš dan pred

atentatom v Sofiji pisal vladni list v Bukarestu, da je v Bolgariji velika nevolja proti Stambulovu in je pričakovati, da ga kmalu odstranijo. To skoro kaže, da so v Bukarestu malo vedeli, da se zarota pripravlja v Sofiji, pa neso hoteli naznaniti bolgarski vladi.

Odprava kapitulacij v Bolgariji. Sofijski dopisnik je v „Köln. Ztg.“ zopet sprožil misel, da bi se odpravile kapitulacije v Bolgariji, kajti to bi bil jedini pravi pripomoček, da se naredi konec zarotam v Bolgariji. Večkrat se je namreč pokazalo, da so pri takih zarotah in neredih vdeležene osebe, ki so bile podložne kaki drugi državi. Več je bilo takih, ki so sicer rojeni Bolgari, ali so si znali pridobiti tuje potne liste. Takim osobam sedaj bolgarska sodišča ne morejo lahko do živega. Da se odpravijo kapitulacije, zginilo bi takim ljudem veselje delati nered v Bolgariji. Seveda bi sedaj odpravi kapitulacij posebno ugovarjala Rusija.

Bismarckov rojstveni dan se je slovesno praznoval v mnogih krajih Nemčije. Bilo je več banketov, pri katerih so v navdušenih govorih slavili ustanovitelja nemške države. Došlo je Bismarcku iz mnogih krajev več adres, daril in častilk, ki kažejo, da ima bivši kancelar še vedno veliko častilcev. Seveda so mej temi častilci tudi taki, ki nikakor ne želé, da bi Bismarck zopet postal kancelar.

Zatožba grških ministrov. Predvčeraj se je v zbornici končala debata o predlogu, da naj se tožijo prejšnji ministri zaradi njihovega deželi škodljivega poslovanja. Opozicija se debate ni vdeleževala. Sklenilo se je, da se vsa stvar izroči odseku dvanajstih članov v pretres. Ta odsek bode pa še-le v prihodnjem zasedanju, ki se začne v oktobru, zbornici predložil poročilo. Stvar se je torej za precej časa odložila in do tedaj bodo se pristaši sedanjé vlade še dobro premislili in najbrže popustili vsako misel na tožbo.

Italija in Zjedinjene države. Italijani, katere so pobili v Novem Orleansu, so bili baje že vsi državljani Zjedinjenih držav in so pri zadnjih mestnih volitvah tudi volili. Če je to res, Italija nema nobenega vzroka se pritoževati in je pričakovati, da se diplomatski spor kmalu poravná.

Izvirni dopisi.

Iz Glinj na Koroškem, dné 2. aprila. (Shod „Bralnega društva.“) Še Koroška ni propála! moramo reči z radostnim srcem po vseskozi sijajnem shodu glinjskega „Bralnega društva“ na velikonočni ponedeljek v gostilni rodoljubnega g. L. Zablačana na Trati. Prelepi večer, katerega nam je priredilo „Bralno društvo“, svesto si svojega namena: izobraževati in razveseljevati svoje ude, ostal bode gotovo vsem vdeležencem v vednem spominu, kajti vzeli smo, ločivši se od blagih rodoljubov, prepričanje s seboj, da je rožna dolina slovenska, ter mogočen jez proti navalu nemškutarstva, da le vsi rodoljubi spolnjujejo svoje narodne dolžnosti.

Vkljub slabemu vremenu (popoldne brila je huda burja, zvečer pa je padlo toliko snega, da kakor o Božiču pokriva gosta snežna odeja vso dolino) zbralo se je precej rodoljubov, tudi iz daljših krajev. — Gosp. župan Davorin Štih otvori zborovanje z jedrnatim pozdravom ter poudarja nujno potrebo „Bralnih društev“, ki naj skrbé za pravo krščansko izobraženje in razveseljevanje ljudstva. Kdor dandanašnji ne bere, hkrati tudi nič ne vé. Govornik torej pozivlje vse rodoljube, naj se oklenejo tega važnega društva, kar je vsakemu mogoče, ker vstopnina znaša za osebo le 50 kr. Za tem poroča marljivi odbor o svojem delovanju. Iz njegovega poročila povzamemo to-le:

„Bralno društvo“ ustanovilo se je pred letom dni po trudu tukajšnjih in boroveljskih rodoljubov. V kratkem času svojega obstanka nabralo je že 265 lepih knjig raznega zadržaja, največ zabavnih (147) ter si namislilo ročno omaro za knjige. — Dohodkov bilo je 30 gl. 30 kr., troškov pa 35 gl. 20 kr. — Po vpisovanju udov volil se je odbor, in sicer se je jednoglasno potrdil dosedanji odbor, le namesto odstopivšega Fancoja, ki se je na izdajajsk način izneveril slovenski stranki, volil se je g. Fr. Colarič.

Gospod Francišek Colarič poudarjal je v daljšem govoru pomen mladine za narodno stvar, češ, ona naj s čilimi močmi to izvršuje, kar jej razsodna starost nasvetuje! Oglašalo se je še več drugih govornikov, ki so poudarjali, kako naj vsak slovenski mož deluje povsod in vselej za vero, za dom in cesarja! — Gdč. Julija Hofmayr iz Borovelj očarala in razveseljevala je navzoče z nežnim svojim petjem in izbornim sviranjem na citrah ter je tako največ pripomogla k sijajnemu vspehu tega krasnega večera. Gdč. Marija Co-

(Dalje v prilogi.)

Larič deklamovala je Razlagovo pesem „Mladini“ prav mično.

Splošno zanimanje in veliko smeha provzročila je igra „Domači prepir“, prosto poslovenil Jakob Zabukovec. Predstavljalo se je res izborno, kretanje bilo je vseskozi naravno in domače. Gdč. Hofmayer karala je kot „žena“, kako zna „nežni spol“ zbog lišpa in „lepote“ nagajati možem, ki naj nimajo nobenega veselja niti z angleškimi lisci!

G. Colarič kot „sosed“ zavidaje srečo novozaročenima skuša razdreti zakon, a vsa njegova zgovornost je puhla in domači prepir se srečno konča z darom 400 gl. družbi sv. Cirila in Metoda. Da bi se vsi domači prepiri tako povoljno končali, kakor ta „na deskah, ki pomenijo svet“, koliko bi mogla storiti naša šolska družba!

Predstava sprejela se je z burno pohvalo, ker je snov igri vzeta iz domačega življenja, in ker so vsi igralci izvršili svojo nalogo jako spretno, tako da bi si mnogo pohvale pridobili tudi na odru večjega mesta.

Po igri zapela sta gdč. J. Hofmayer in g. Peter Andrejaš, ki se je v igri pokazal kot „mož“ prav spretnega igralca, kitico Vodnikovih „Kratkih ino poskočnih“, gdč. M. Colarič pa jih je spremljevala na glasoviru.

Potem kazal je g. Fr. Colarič v lepih besedah na tri ovetlice Rožne doline, na rajnega A. Einspielerja, A. Janežiča in M. Ahaceljna, ter pozivljaj navzoče rodoljube, naj po vzgledu teh treh rojakov delujejo za slovensko domovino, da Rožna dolina, ki je po imenovanih treh prvakah zaslovela po vsej Sloveniji, ohrani svojo slavo kot pristna slovenska dolina tudi zanaprej! Sledilo je še več govorov in skupno petje, ki je zbrane do pozne noči zadržalo. Ločili smo se vsi le z željo, da bi kmalu zopet mogli preživeti tako lep in zabaven večer, — in z nado, da nam bode „Bralno društvo“ v kratkem zopet priredilo kako narodno veselico.

Ta shod je pokazal, koliko vplivajo zborovanja in narodne veselice na probuditev ljudstva in ojačenje narodne zavesti. Podučni govori likajo in izobražujejo ljudstvo, igre in ubrano petje ga pa pošteno zabavajo.

Vsem rodoljubom, ki so sodelovali pri sijajni domači slavnosti, zlasti dičnim pevkinjam in vrlim gg. igralcem in govornikom pa kličemo: „Vstrajno naprej!“ —jr—

Iz Prage, 1. aprila. (Češka Velikanoč. — Deželna jubilejna izložba in cesarjev prihod. — Marija Riegrova †.) Gotovo ni to radostno presenečenje, koje je uprizorila mladočeška modrost za Velikanoč češkemu narodu s položajem v državnem zboru. Mestu pomnožene in okrepljene desnice, koja bi vplivala na vlado, vidimo tri skupine, Hohenwartovo, Poljake in — levico. Vidimo večino brez Čehov iz kraljevine, večino od danes do jutri. Bivši češki klub, koji je bil važen činitelj v voji avtonomistov, zginil je popolnem. Moravani pridružujejo se Slovincem, Hrvatom, Dalmatincem, Rusinom, Rumunom in konservativnim Nemcem, da branijo narodno postojansko na Moravskem. Češka ostala bode v tako opasni dōbi gledé političkega in gospodarskega vprašanja brez zastopništva v večini, brez vpliva ter odkazana k večjemu na zaveznike med nemškimi nacionaleci in antisemiti, kojim ne bode skrb za plodno delovanje, temveč za jalovo kričanje. To je vspeh, s kojim se ne more pač ponášati vsaka stranka, nego samo óna, ki hoče v neprijateljski službi delovati zoper svojo lastno kri in lastni narod.

Odnosaši jasno poukazujejo, katera pot je prava in odkodi se je nádejati boljše bodočnosti, to je: obnovljena desnica. Druge poti nam ne podaje naše ustavno življenje. — „Tu naj pokažejo Mladočehi svoje delovanje — pravi „Češka Politika“ — tú naj se osvedoči, česa umé! Oni so razbili desnico, naj jo pa tudi oživé in utrdijo vez med njo in našim narodom. Privedli ste narod češki na krivo pot, uže itak usodno, obrnite se in pomagajte mu iz nevarnosti, v kojoj ste ga pahčili, toda nikarte zahtevati, da bi radi vas in vam na ljubo pal še globlje!“ —

Vésti, da cesar obiše Prago povodom jubilejne izložbe, se vzlic vsem zanikanjem nemških listov potrjujejo. V obče pa od početka, ne gledé na politični preobrat, vlada največja naklonjenost jubilejni izložbi v dvornih krogih. Cesarjev obisk v Pragi

bode zajedno spojen z velikanskimi vojaškimi slavnostmi.

Mesto naše bode torej letos o sv. Janezu zopet jednoč lepo, polno veselja in petja, kakoršno vže ni bilo od dobe položanja temeljnega kamna za „Narodno gledišče“ pred 23. leti. Priprave vrše se vsestransko in v ogromnih razmerah, da bi bilo otvorjenje izložbe povsem prekrasno. Vse se giblje, dela, istotako i po deželi. Izložbenih vlakov se vže zdaj pri-glaša kar na tucate, in kakih! Iz Ljubljane, Trsta, Dunaja, Pešte, Belegagrada, Sofije, ne vštevi v to Kolin, Chrudim. Kraljevi Gradec i. t. d. Iz Zagreba pripelje poseben vlak ondotno „Češko besedo“, dalje zastopnike hrvatske vlade in narodni glasbeni zbor. In če bode to tako šlo naprej, za nas Pražane ne bode v izložbi ni prostorčka. Toliko gostov, kolikor se jih je priglasilo vže zdaj, Praga ni videla od poslednjega koronanja. Zaveza češko-slovanskih pevskih društev priredi veliki pevski shod, spojen z jednim orkestralnim in nekolikimi vokalnimi koncerti, pri kojih bodo sodelovala vsa pevska društva. Ti koncerti imajo dokazati napredek Čehov v glasbenem in pevskem oziru. Dalje bodo imela tu shod od dne 15. do 18. maja vsa češka veteranska in vojaška društva. Glavna točka vsporedu je: pogled vseh veteranskih korov češkega kraljestva na vojaškem vežbališči na Letni v dan 16. maja v prisotnosti Nj. Vel. cesarja.

Poleg vzpenjače na Letno in Nebozizek, razglednega stolpa na Petřinu in elektriškega tramwaya Křižikovega na letenski planjavi skrbelo se bode v obilici za zabavo in lagodnost občinstva tudi izven jubilejske deželne izložbe. Poleg ulic do izložbe gradijo in postavljajo cele verste hotelov, restavracij, panoptik in bazarov, koji bodo kot pobočna štafaža, kakor je bilo to l. 1873 v dunajski svetovni izložbi pred rotundo v Pratu.

Dnevne novice.

(Celovski magistrat in Mohorjeva družba.) Človek bi mislil, da bo magistrat vesel, da hoče Mohorjeva družba veliko, lepo hišo zidati, kjer bi celovski rokodelci mnogo tisočev zaslužili. Ker bi imela hiša stati na Vetrinjskem pasu (Viktringer-Ring), kjer se zidajo samo velike palače, zato tudi družba s svojo hišo ni hotela zaostati in je sprejela v stavbeni načrt več olepšav, katere bodo seveda stavbo tudi podražile. Vse to jej pa še ni naklonilo prijaznosti slavnega magistrata. Najprej so se gospodje spodtkali nad slovenskim napisom; zdaj pa delajo spet druge zapreke in stavijo pogoje, ki jih družba sprejeti ne more. Tam, kjer bi imela nova hiša stati, je bil nekdanj mestni rov, po katerem je tekla mala, smrdljiva voda. Potem so ta kanal preobčili, rov zasuli in naredili ravno pot med mestom in kolodvorom. Zdaj pa pravijo, da tisti obok ni zadosti trden, in se je bati, da se podere in ž njim hiša, ki bi se na površju zidala; ako hoče torej družba zidati, naj dotični del rova na novo odkoplje, naj zida močen obok, potem naj rov spet zasuje in hišo nanj zida. Družba pa pravi po pravici: ves rov okolu mesta se preobčuje in zasipa na mestne stroške, zakaj bi ravno ta del rova delal izjemo? Ko ste rov vprvič zasipali, zakaj že takrat niste naredili trdnega oboka? Ali naj družba plača vašo takratno zamudo? Družbe ni volja, plačati kakih 3000 gl. za kanal, katerega zidanje je mestna zadeva. To je tedaj poleg napisa še druga sitnost, s katero hoče mestno svetovalstvo celovško strmoglaviti našo družbo sv. Mohorja. Tako se bo stvar zavlekla ali celo razdrla, in tisti rokodelci, ki so se te stavbe že veselili, naj se grejo zdaj magistratu zahvalit, da tako lepo za nje skrbi.

(Osebne vesti.) Poštni nadoskrbnik tukajšnjega poštnege in brzojavnega urada, g. Avgust Pressl, je šel v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan poštni nadkontrolor v Trstu, g. Matija Šorli. — Poštni kontrolor g. Anton Premk v Ljubljani je imenovan za poštnege nadkontrolorja.

(Gospod Ivan Šabec.) veleposesnik v Trstu, pristopil je „Podpornemu društvu za slov. visokošole na Dunaju“ kot ustanovnik s svoto petdeset goldinarjev. To svoto je imenovani prijatelj revnih visokošolcev na Dunaju izročil vrlému tržaskemu društvenemu poverjeniku gospodu dr. Josipu Abramcu, bivšemu predsedniku akademičnega društva „Slovenija“. Ker je gospod Ivan Šabec imeno-

vanemu društvu prvi ustanovnik iz Trsta, zato se mu iz dna srca iskreno zahvaljuje društveni odbor. Slava mu in vivat sequens!

(Pravila zadruge pekov in kolačarjev v Ljubljani in občini Spodnja Šiška) je c. kr. deželna vlada potrdila in ob enem odredila, da se peki in kolačarji izločijo iz dosedanje zadruge, kateri so pripadali tudi sladčičarji in medičarji. Osnovni zbor nove zadruge pekov in kolačarjev bode v četrtek 9. aprila t. l., popoldné ob 3. uri, v magistratni dvorani. Dosedanji predsednik združenih teh obrtov v prejšnji zadrugi bil je pekovski mojster in hišni posestnik gospod Alojzij Jenko. Voliti bode treba načelnika, njegovega namestnika, pet odbornikov in tri namestnike.

(Slovensko gledališče.) V dvorani tukajšnje čitalnice bode jutri zvečer predstava na korist gospe Borštnik-Zvonarjeve in gosp. Sršena. Predstavljala se bode veseloigra: „Gospa, ki je bila v Parizu“. Nadejati se je obilne vdeležbe.

(Iz Savinjske doline) se nam piše: Zgornja Savinjska dolina je znana kot biser med slovenskimi dolinami. Vendar so pa tudi tukaj smeti med čistim zrnom. Na velikonočni torek je ob 6. uri zvečer došel ljubenski občan Franc Tesovnik pd. Terbovšek, pošten in miroljuben kmet s Savinjskega vrha v trg Ljubno. Tukaj se snide s tržanom in usnjarskim mojstrom Jožefom Kopušarjem, kateri ga po dolgem prigovarjanju spravi v trško gostilno. Malo časa sta pila, a kmalu sta se sprla zaradi malega dolga, katerega je bil bajé premožni kmet Franc Tesovnik dolžan J. Kopušarju. Začela sta se ruvati in usnjarski mojster in bivši načelnik krajnega šolskega sveta na Ljubnem, ki je pravi hrust proti Tesovniku, vrže Tesovnika na tla ter mu — pol nosa odgrizne. — Star pregovor pravi: „Komur se živina ne smili, tistemu tudi človek ne.“ To je resničen pregovor. Že lansko jesen je ta tržan pokazal svojo surovost, ko mu je nekega soseda krava prišla v deteljo, katero je ravno kosil. Mesto, da bi taisto iz škode spodil, vseka jo tako s koso, da je krava dolgo ranjena bila, a poslednjič je mlado kravo le mogel mesar dobiti, ker se rana ni mogla zaceliti. — Tako ranjeni Tesovnik gre pa k županu vprašat za svet, a ta je tudi tržan ter kmetu Tesovniku duri pokaže menda za zahvalo, da mu je tudi do županskega prestola pomagal. Tesovnik je moral v graško bolnišnico. O priliki Vam sporočimo obsirneje.

(Iz Žirov) se nam piše: Rad bi Vam obširno pisal o zadnjih volitvah, pa boljše je, da molčim in ne dramim duhov. Vihar je bil in ta se je polegel. Torej naj stvar zaspi do novih volitev. — Lansko leto so revežem delili za seme krompir in žito. A ta razdelitev je bila v mnogih krajih kaj pristranska: Premožnejši so dobili povsod več, kakor pa reveži. Namen podpore pa je bil gotovo le ta, da se pomaga revežem. V prihodnje naj bi se pravičneje postopalo, sicer je revno ljudstvo popolno obupano, da nema zaslombe in pomoči od gospodov duhovnikov.

(Nesreča.) Dne 31. marca je šel 76letni Anton Krapš iz Idrije v cesarski gozd po drva. Pri delu je pal tako nesrečno na desno sence, da je mrtev obležal.

Narodno gospodarstvo.

Vojska zoper trtno ušico.

(Poročilo izvedencev, katere je odposlal vis. deželni odbor štajerski meseca avgusta 1890 na Nižje-Avstrijsko, Ogrsko in Štajersko, da bi študirali vprašanje o trtni uši.)

(Konec.)

Nikakor se ne more tajiti, da smemo pričakovati od dobro dovršenega cepljevanja gotov vspeh za dalje časa, ako ugaja podlagam tudi prst. Petdo šestletne cepljenke videli smo lepo rastoče v Klosterneuburgu, v Badenu, kakor tudi po vseh ogrskih poskuševalnih postajah, in slednjič tudi na Bizeljskem v naši domovini. Za dovoljno trajnost cepljenih trt govore gotovo tudi cepljevanja, katera je izvršil gospod vodja Goethe na vinorejski šoli v Mariboru pred trinajstimi leti; cepljeval je Solonis in York-Madeira, in so dajale take cepljenke dosedaj vedno obilen in enakomeren obrodek.

Kar se tiče rodovitnosti in dobrote s to kulturo pridelanega produkta, moramo omeniti, da rodé cepljene trte v tretjem do četrtem letu v polni meri in da dajejo skoro neverjetni obrodek; čas zoritve nastopi 10—14 dnij prej, kakor pri necepljenih jednakihi vitis vinifera, in zato je pridelek boljši.

V Stolnem Belemgradu bile so leta 1890 petletne cepljenke z grozdem preobložene; trte dajale so leta 1889 posamezno po 9 kil grozdja. Na Bizelskem pokušali smo mošt, ki je bil pripravljen pred prvim vinotokom in ki se je moral smatrati izvrstnim, dasiravno se je bralo tako zgodaj. V sledečem hočemo razložiti še na kratko najboljše načine cepljevanja.

1. Zeleno cepljevanje se po Goethe-ji najgotoveje in najboljše zarašča ter zasluži pozornost vinorejcev, katerim je v prvi vrsti na tem ležeče, da se jim mnogo cepljenk zaraste, ne da bi morali z ameriškim lesom preveč varčevati. V šoli za razširjanje trt v Vajkendorfu pri Badenu ogledovali smo natanko zeleno cepljevanje, katero je izvršil g. vodja Goethe v letu 1890. Gosp. vodja Goethe dosegel je povprečno 90 odstotkov prirastkov. Cepljenke imele so skozi in skozi 1—3 metre dolge mladike, ter je bilo od vseh pričakovati, da se razvijejo. Kot najboljši čas za cepljevanje na zeleno navedla se nam je doba od srede maja do srede julija; kot najboljša vezila veljajo gumični trakovi. Na matično trto, katero mislimo vsako leto za dobivanje cepljenih trt porabiti, ne smemo postaviti več, kakor 2 do 3 cepljenke.

Z uporabo cepljenja v zeleno mogoče nam je ohraniti starodavno zagrebanje trt, kar je posebno važno za strme lege.

V naši domovini v okraju brežiškem se ni nobeden način tako hitro razširil, kakor ravno zelena kopolacija po Goethe-ju. Večina posestnikov, ki se bavi v brežiškem okraju z novim nasajevanjem, posluži se najrajši omenjenega načina cepljevanja. Kako lahko se izvrši zelena kopolacija, razvidi se iz obdarovanega cepljevanja, ki se je priredilo letošnje poletje na Bizelskem od strani glavne družbe za obrambo avstrijske vinoreje. Za prvih pet darov dosegli so prosilec 100 (!) odstotkov prirastkov, pod 87 odstotki se ni nobeden obdaroval.

2. Izmed cepljenja v les navajamo:

a) Cepljenje rozeg rezanic ali koreninskih trt v roki ali pri poslednjih tudi na stajališču v trtni šoli.

Cepljenje rozeg-rezanic zasluži največjo pozornost od strani zavodov, ki se pečajo z razširjanjem trt, ker je ta način razširjevanja gotovo najcenejši, dasiravno se sme računati pri cepljenju rozeg-rezanic le 30 do 40 odstotkov vspeha. V Badenu in Klosterneuburgu dosegli so se s tem načinom v tem letu izvrstni rezultati.

Cepljenje koreninskih trt, posebno onih na stajališču v trtni šoli, daje še gotoveje rezultate, kakor cepljenje rozeg-rezanic, vendar so troški precej višji.

b) Cepljenje na stajališču daje tudi dobro zaraščanje.

c) Cepljenje pomladnih položnic je gotovo izvrstni način, vendar ima le za one vinorejce pomen, katerim ni treba, kakor je navedeno že v točki 1, preveč varčevati z ameriški trtami.

Vsi pod a, b, c razloženi načini cepljevanja v les izvršujejo se od sredine maja do konca avgusta; cepiči se morajo dobro shraniti in jeden dan pred rabo v vodo postaviti. Kot vezilo rabi se motvoz namočen v bakreno galico, ali pa močni gumični trakovi. Ako se ovije mesto, kjer se je cepilo, s probko (za to imenovano cepljenje s probko), napreduje zaraščanje še mnogo bolje, vendar so troški primerno večji.

Gledé izvrševanja potrebnih obnavljajočih del opomnili bi sledeče:

1. Zemlja se mora, kolikor dopuščajo sredstva, 60 cm globoko prerovati, ali pa, ako primanjkujejo sredstva, v rovi prevleči za pozneje zagrebanje.

2. Po skrbnem presojevanju tal izbere se primerna podlaga, ki se cepi pozneje z najboljšimi domačimi vrstami. Na stajališče postavijo naj se le dobro zaraščene cepljenke, ter se naj gleda, da se ohrani, kolikor mogoče, enakomerni stan.

3. Pozneje se morajo novi nasadi z največjo skrbjo obdelovati, ter vsako peto leto s krepkim gnojem pognojiti. Naj se nikdar ne pozabijo korenice porezati, ki se tako raše primejo na mestu cepljenja; kajti na ta način postane cepljenka samostojna ter se ne more ubraniti pred trtno ušjo.

V onih krajih pa, ki so dosedaj še neokuženi, naj poskušajo vinorejci ustanoviti male vrtove z ameriški trtami (ki se naročajo iz okrajev prostih trtne uši), si tako že gotove trte pripraviti, da se morejo takoj v bran postaviti neizogibljivemu vničevanju trtne uši.

Opiraje se na skušnje, katere smo storili pri priliki tega potovanja, in na predstojee izpeljave, izrazimo svoje trdno prepričanje v tem smislu, da je štajerskim vinorejcem zagotovljeno vspešno daljnje pečanje, ako se poslužijo strokovnjaškega obdelovanja ameriških cepljenih trt.

Gledé obnavljavnih del v brežiškem okraju moramo posebno opomniti, da se skoro povsod s strokovnjaško vednostjo deluje.

Gledé naših vinorejskih razmer moramo z veseljem trditi, da so splošno boljše, kakor one obiskanih krajev Nižje-Avstrijskega in Ogrskega. In ako ne obupa vinorejec okraja badenskega in gumpoldskirchenskega celó na svojih kremenatih in apnatoprodnih tléh, ampak z dosedaj doseglimi vspehi proti boljši bodočnosti pluje, s koliko večjo tolažbo smejo štajerski vinorejci nadaljevati z vspehom započeto stvar.

Samo naj se ne pozabi v tem težavnem boju, popolnoma opustiti starodavno roparsko gospodarstvo, ter se naj vsaj pri novih nasadih umno obdelovanje vpelje, da ne pridemo v nevarnost gubiti glavnico in čas.

Raznoterosti.

— Drugi mejnarodni znanstveni katoliški kongres otvoril se je dné 1. t. m. v Parizu v „Institutu catholique“. V prvi seji bil je za predsednika izvoljen škof Freppel.

— Nov vrelec petroleja. Nedavno našli so blizu Baku-a nov petrolejski vrelec, ki je dal v štrinajstih dnéh nad 5000 ton petroleja. Petrolej teče v taki množini, da napravlja majhno reko. Na tisoče ljudij prišlo je že gledat ta vrelec, ki bode družbi, ki ga je zasledila, gotovo še donašal milijone.

— Pasteurjev zavod. Lani se je na Pasteurjevem zavodu v Parizu zdravilo 546 osov, obgrizenih od psov; deset jih je umrlo, drugi so ozdraveli. Razven stekline Pasteur na tem zavodu preiskuje tudi druge nalezljive mikrobijologične bolezni; osemdeset francoskih in tujih učenjakov hodi poslušat njegovo predavanje.

— Kapucinski misijoni. Kapucinski red vsled zatiranja v Italiji ni več mogel oskrbovati svojih misijonov v vseh petih delih sveta, in je zaradi tega sklenil, da poskrbi za potrebni naraščaj v misijonskih okoliših samih. V ta namen osnoval se je „Apostolski zavod v Orijentu“, ki ima naslednje domove: 1. Serafijsko semenišče v Plovdivu z 11 bogoslovskimi dijaki in 49 gimnazijskimi gojenci; 2. novicijati v Sv. Štefanu pri Carigradu; 3. bogoslovski zavod v Sofiji; 4. bogoslovski in modroslovski zavod v Budji pri Smirni. V vseh teh domovih je 48 klerikov, 4 posvetni novinci, 11 očetov kot lektorji in 22 bratov.

— Avstrijski častniki. „Rusky Vjestnik“, torej list, ki nikakor ni posebno prijazen Avstriji, jako hvali avstrijske častnike kavalerijskih polkov, ki so na ruski meji. Pri njih ni opaziti one prevzetnosti, s katero se tako odlikujejo ruski častniki. Avstrijski častniki pa tudi jako skrbno opazujejo vse napredbe ruske vojske.

— Mesojedci na Veliki petek v Parizu. V Parizu se je bila vdomačila razvada, da so prirejali na Veliki petek pojedine, pri katerih se je jelo meso. Letos se je pa opazilo, da je bilo pri dotičnih pojedinah jako malo gostov, pač so pa bile Veliki teden cerkve polne.

Telegrami.

Dunaj, 4. aprila. Cesar kóde opoldne slovesno otvoril državni zbor.

Praga, 3. aprila. Danes se dr. Rieger pripelje na Dunaj, kamor sta se odpeljala tudi njegov sin, Bohuslav Rieger, docent na češkem vseučilišču, in hči, soproga vseučilišnega profesorja dr. Brafa.

Krf, 3. aprila. Cesarica Elizabeta odpotuje v kratkem na Sicilijo, kjer ostane nekaj dni. Grad v Krfu bode kmalu dovršen.

Genova, 14. aprila. Cesaričinja Štefanija se je pripeljala.

Pariz, 4. aprila. Pri delavskem shodu v Clichy-ju je socijalistiški občinski svetovalec Caumeau označil združene države Evrope kot namen teženj. Schröder je čestital francoskim delavcem, ki si vedó pridobiti pristašev. Nemci ne poznajo mej, zá-nje je tam domovina, kjer so velike prostosti. Socijalisti morajo delati proti vojskam. Poslanec Mesureur je naglašal metodični duh angleških delavcev in pogum nemških odposlancev, ko bodo po povratku morda žrtva svojega poguma.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—57)

Tuji.

2. aprila.

Pri **Maliču**: Kerschbaumer, Dörfel in Geiringer, trgovci, z Dunaja. — pl. Vestenegg iz Ljubljane. — Müller, vodja, iz Pulja. — Schmidt, železniški nadzornik, s Štajarskega.

Pri **Sona**: Vitez Ochsenheimer, fml., s soprogo, iz Grada. — Riss z vnukinjo; Stieglitz, Singer, Harrlich, Geiringer, Jelinek, trgovci, z Dunaja. — Demberger s soprogo iz Tržiča. — Schlesinger iz Pečuha. — Walzer, trgovec, iz Celja. — Laekenbacher, trgovec, iz Trsta. — Fragiaco s hčerjo iz Pulja. — Haeker iz Prerova. — dr. Krištof iz Zagreba. — dr. Lornc s soprogo s Hanoveranskega. — Likoser, podpolkovnik, iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru**: Lang z rodbino s Koroškega. — Walentin iz Kopra. — Mirtl, potovalec, iz Grada.

Pri **Južnem kolodvoru**: Gusmus, zasebnik, iz Celoveca. — Saffaro, tajnik cirkusa; Trainbinge, poštni uradnik, iz Trsta. — Kanzlarič, Jovanović; Sekardi, Stimar, Mihajlovič, Vančina, Jakovac, Bujan, izseljenci, iz Fužin.

Umrli so:

1. aprila. Marija Tomšič, delavčeva žena, 57 let, Kravja dolina 11, hydrocephalus chrom. — Emil Pirnat, knjigovezov sin, 1 mesec, Tesarske ulice 3, oslabljenje.

2. aprila. Marija Gorenčič, kuharica, 58 let, Turjaški trg 1, pleuritis. — Valerija Tollowitz, uradnikova hči, 13 dni, Kravja dolina 2, trismus neonatorum.

3. aprila. Ernest Boucon, stolarjev sin, 3 mesece, Dunajska cesta 7, convulsiones.

V bolnišnici:

31. marca. Jakob Pristavec, čevljar, 61 let, vodenica.

1. aprila. Ljudevit Cigoi, abiturijent, 23 let, scrophulosis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	733.2	—0.6	brezv.	jasno	0.00	
3. 2. u. pop.	731.0	9.0	sl. szap.	del. jasno		
9. u. zveč.	731.5	4.8	"	oblačno		

Srednja temperatura 4.1°, za 4.0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gl	15	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92	"	10	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	60	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	85	"
Akcije avstr.-ogerske banke	986	"	—	"
Kreditne akcije	300	"	75	"
London	115	"	80	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	19	"
Cesarski cekini	5	"	46	"
Nemške marke	56	"	82 1/2	"

Tržne cene v Ljubljani

dne 4. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	99	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	5	20	Surovo maslo,	—	70
Ječmen,	4	87	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	57	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	20	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso,	5	20	Telečje	—	57
Koruza,	5	50	Svinjsko	—	64
Krompir,	2	85	Koštrunovo	—	40
Leča,	10	—	Pišancec	—	70
Grah,	10	—	Golob	—	24
Fižol,	9	—	Seno, 100 kgr.	1	78
Maslo, kgr.	—	88	Slama,	2	23
Mast,	—	66	Drva trda, 4 mtr.	6	80
Špeh svež,	—	52	" mehka,	4	60

J. Giontinijeva trgovina knjig in papirja

v Ljubljani

prodaja nastopne knjige:

Statistische Karten der oesterreich. Reichsraths-

Wahlen 1891. Cena 60 kr., po pošti 65 kr.

Mene tekel, upharsin. Russische Visionen von Ivan Mirowo.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

Prato: Süddeutsche Küche. Najnovejši natis. Cena

2 gl. 25 kr.

Album für Zitherfreunde. Zbirka 72 priljubljenih in naj-

lepših jugoslovanskih narodnih in ljudskih pesmij. Cena

1 gl. 80 kr., po pošti 1 gl. 85 kr.

Wiener Zither-Album. Zvezek I. Obsezajoč 19 mišnih

komadov za citre. Cena 1 gl. 50 kr., po pošti 1 gl. 60 kr.

Bellina: 25 Original-Kärntnerlieder mit Zither-

begleitung. Snopič I. Cena 1 gl., po pošti 1 gl. 5 kr.

Nazorni nauk, II. del, spisal J. Tomšič, obsezajoč 150

barvenih podob za prvi pouk najvažnejših stru-

penih in pitomih rastlin. Cena 3 gl. 50 kr.

Ravnokar je izšlo:

Für Haus und Schule werthvoll.

Naročila za modne in leposlovne liste se točno in

po ceni preskrbē. (1)

Cena 2 gl. 95 kr. S kalendarijem 3 gl. 75 kr.

Ura z budilnikom in zvončkom, ki se po noči sveti, vis. 18cm, vokrovu iz kovine, je dobiti v tovarni

EMIL MAYER na Dunaji, I, Bauernmarkt, 12. (12—4)

Ura s kukavico, ki naznanja čas, v lično izrezljanej omarici, podobarsko delo, s košenimi kazalci 8 gl.

Oeniki stenskih in žepnih ur se pošiljajo brezplačno, če se zahtevni priloži poštna marka za poslatev. (12—8)

Svojo bogato zalogo
raznovrstnih vóz
po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,
kovaški in podkovski mojster,
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6.
v Tönniesovi hiši. (4)

Zobozdravnik
Schweiger
stanuje

hótel „Stadt Wien“ (pri Maliču)
št. 25 in 26, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure
dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne.
Ob nedeljah in praznikih od 9.
do 1/2. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (34)

➔ Za vsa dela se jamči. ➔

Spominjajte se ljubljanske dtjaške
in ljudske kuhinje pri igri in stavah,
pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih
dobitkih.

Ta tovarna izdeluje po prav nizki
ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako
močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonijev pošiljajo
se zastonj.

V kratki dóbi 16 let narejenih je
bilo blizu 300 novih orgelj, med
temi bilo je več velikih, kar je najboljši
dokaz o izvrstni zmožnosti in re-
elnosti te trdk. (24-5)

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“
s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski
družbi v Ljubljano, katera mu določila prvo številko brez-
plačno, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno
potrben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (30)

Spreten organist in cerkvenik

dobi službo

v **St. Lambertu.**

Pošta Zagorje ob Savi. (8-3)

**Anatherinova ustna voda
in zobni prašek**

ohranita usta sveža, krep-
čata željustno meso ter od-
pravljata slabo sapo iz ust.
1 steklenica ustne vode
velja 40 kr., 1 škatlja zob-
nega praška 20 kr., 12
steklenic 4 gl., 12 škatelj
samó 2 gl.

Lekarna Piccoli
„pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Naročila se izvršujejo z
obratno pošto proti po-
zvetju zneska. (30-18)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

v prodajalnici kleparskih izdelkov v

Zahvala in priporočilo.

Vsem cenjenim in častitim p. n. naročnikom izrekam niže podpisani
najtoplejšo zahvalo za doslej izkazano mi naklonjenost, ter priporočam tem
povodom ob jednem tudi v bodoče svojo dobro urejeno

kleparsko delavnico,
v Gradišči št. 2 v Ljubljani.

v kateri izdelujem vsa v kleparsko stroko spadajoča dela. Trudil
se bom vestno, da zadostim vsem zahtevam p. n. naročnikov.

Ker je tvarina (materijal) v ceni pala, tedaj mi je omogočeno izvršiti
naročila po zdatno nižji ceni.

Prečastita duhovščina izvoli naj me počastiti z naročili na pokri-
vanje in barvanje zvonikov in cerkvenih streh ter mi nakloni
tudi vsa kleparska popraviljanja in prenovljenja.

Odličnim spoštovanjem (2-2)

MATEVŽ ŠKRABEC,

kleparski mojster, v Gradišči št. 2, prodajalnica Kongresni trg št. 17.

➔ Delavnica je v Gradišči št. 2. ➔

**Elegantne
solnčnike**

navadne vrste
nejše iz zanes-
blaga v največi
po čudovito
dobro poznata

**Trpežno izdelane
dežnike**

in najelegant-
ljivo dobrega
izberi priporoča
nizkej ceni
trvdka

L. Mikusch

(10-3)

15 Mestni trg v Ljubljani Mestni trg 15.

Naročila na **kostumne solnčnike**, popravila in preoblačenja
solnčnikov in **dežnikov** izvršujejo se najvestnejše in poceni. — Po pošti
došla naročila sprejemajo in izvršujejo se točno proti povzetju.

➔ Razprodajalcem so natančno razvrščeni ceniki frano na razpolago. ➔

Adolf Vogel,
zaved za cerkvena dela Inomost, Trolsko,

se priporoča za naročila

kornih klopj, spovednic, klečalnikov, altarjev in prižnic,
v gotiškem, romanskem in bleantinskem slogu.

➔ Sohe svetnikov ➔

lesene, fino oljnatobarvene in pozlačene v vsaki velikosti.

Izboknjene (relief-) podobe

kot n. pr. 14 podob križevega pota.

➔ CHRISTUS CORPUS ➔

s križem ali brez križa, fino oljnatobarvan za cerkev in dom, kakor tudi za misljonke in poljske križe.

Božično-jaslične predstave.

Cvetlice od lesa

pristno posrebrene in pozlačene, za cerkvene altarje zaradi lepe oblike in trajnosti posebno priporočljive.

Oljnate slike na platnu v vsaki velikosti,

kot n. pr. za altarje, bratovščine, zastave, bandera itd.

➔ Postaje križevega pota ➔

na platnu oljnato barvane, z okvirjem ali brez okvirja.

Sveti grobovi.

➔ Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje franko in zastonj. ➔

Z veseljem potrjujem, da so sohe, katere sem pri Vas naročil, gledé umetniške izvršitve zadovoljile takó
mene kakor tudi dotično župnijo, istotako tudi hvaležno priznavam, da ste točno in v pravem času izvršili naročilo.
Na Dunaji, januarja 1885. Spoštovanjem

(8-7)

Edvard baron Stillfried.

J. N. POTOČNIK,

Kongresni trg št. 17,

usoja si uljudno naznanjati, da je otvoril na tukajšnjem trgu

moškokrojaško podjetje

in se priporoča za mnogobrojna prijazna naročila, op. rajoč se na dosedanje večletno delovanje, posebno pa še prečastiti duhovščini. (6-5)

Nizke cene pri najboljšem delu.

Vodovodne instalacije,

kopelnice in klosetne naprave

prevzema konzorcij

Albin C. Achtschin, Srečko Nolli,
Jos. Stadler. (3-3)

Nizke cene! Solidno delo! Garancija!

Vsa v to stroko spadajoča dela, premembe in poprave se hitro in ceno izvršujejo.

Cenike na zahtevo brezplačno!

Velikansko peso,

večno (lucerno) in domačo deteljo, travuljo, pahovko, mačji rep ter druga zanesljivo kaljiva semena za vrte in travnike, kakor tudi semenski ribniški fižol in krompir priporoča po najnižji ceni (2-1)

IVAN PERDAN,

LJUBLJANA, Cesarja Josipa trg.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo, salonski krilasti klavir, pianine,

iz tovarne svetovno znane trdkke (Gottfried Cramer) — With. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld. Klavirji drugih trdk za 250 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji (12-8)

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.

Proti podganam najboljšje sredstvo.

Tord-Tripe

pokončuje podgane, miši in krte brez najmanjše nevarnosti za domače živali.

— 1 zavitek 50 kr. —

Glavna zaloga za Kranjsko:

G. Piccoli, (12-5)

lekarnar v Ljubljani.

Kneippovo vodno zdravljenje (Kuhne-zdravljenje).

Zdravišče Auenhof-Stosir.

ob Vrbskem jezeru na Koroškem.

Vodno zdravljenje po Kneipp-ovi metodi: masaže, zračne in solne kopeli, dobro podnebje, ceno bivanje, železniška in parniška postaja. (10-1)

Prospekti zastonj.

Uzorec zasebnim naročnikom zastonj in franko.

Uzorne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj že ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gld., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

Blago za obleke.

Peruven in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme c. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje. Sukno za bilard in igralne mize, loden tudi nepremičen za lovsko suknje, blago, ki se sme prati. Popotni plèdi 4—14 gld. itd.

Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno sukno in ne slabeza blaga, ki se ponuja od vseh stranij in je jedva krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdko

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogrski.

Razume se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatere trgovine s suknom vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaju uzorec le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očividno. Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne. Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gld. franko.

Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijanščini in francoščini (24-14)

Tinktura za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

lekarja Piccolija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineskega revnja, je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 steklenic.

Jedna steklenica velja 10 kr. (60-11) (60-30)

Mihael Barthel & Co., Wien, X.

Najbolj preskušen in najcenejši lesni pomaz.

Barthel-ov izvirni (16-2)

carbolineum

varuja trajno skladišča, kolarnice, plotove, strehe iz deščic, vozove, vrata, mlino, jezove, mostove itd., pred (1)

gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami;

pomazani predmetje imajo lepo rjavo barvo, in so 3-4 bolj trpežni. Kakovost neprekošana. Najceneje sredstvo proti mokrim stenam, 1 kilogram zadošča za 5-6 štirjaških metrov. Cenik brezplačen. Nadalje prodaja strešni klej Ia, strešni lak, patentovani kotran, karbolno kislino, karbolno apno, kolomaz, železni lak itd. po najnižji ceni.

MIHAEL BARTHEL & Co.
Wien, X., Keplergasse Nr. 20.

Mihael Barthel & Co., Wien, X.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Francišku“, (ob jed vom kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113. (8)

Nepresegljivo za zobe

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevajoče, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepčevajoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Praga.

Občna deželna razstava

v proslavo stoletnice prve obrtne razstave l. 1791 v Pragi

pod pokroviteljstvom

Njegovega ces. in kralj. Veličanstva

cesarja Frančiška Josipa I.

1891.

od dné 15. maja do 15. oktobra 1891.